

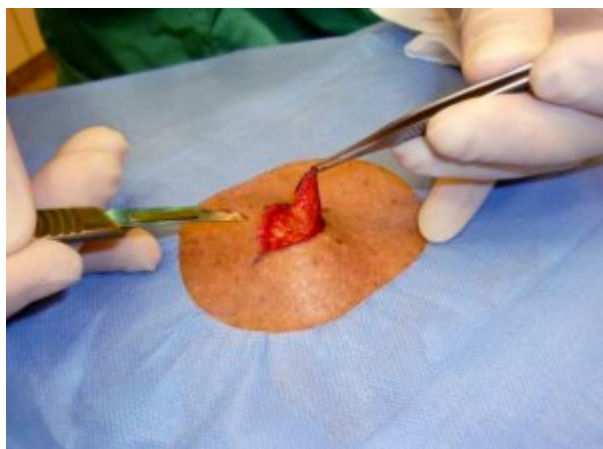
Håp for pasienter med føflekkreft

PODKAST

Hvert år får rundt 1500 nordmenn diagnosen ondartet føflekkreft (malignt melanom). Hyppige solforbrenninger er årsaken i mange tilfeller, forteller professor Jürgen Geisler.

- For de fleste pasienter er årsaken soling. Typisk er sydenturen i vinterhalvåret, da huden ikke er klar til å takle så mye plutselig UV-stråling, sier Geisler til Tidsskriftets podkast (lytt til podkasten ved å klikke på play-symbolet).

Han er spesialist i onkologi og stråleterapi, og er førsteforfatter av en oversiktsartikkel om ondartet føflekkreft i Tidsskriftet nr. 20/2013. Kliniske funn varierer, men sykehistorie, klinisk undersøkelse og eventuelt dermatoskopi vil kunne bidra til at diagnosen ondartet føflekkreft mistenkes. For pasienter med mange påfallende føflekker, kan helkroppsfotografier være aktuelt. Tidlig diagnose er avgjørende.

Kirurgi helbreder de fleste

- Mange pasienter har gode sjanser til å bli friske dersom de oppsøker lege tidlig nok. 80-90% blir helbredet med kirurgi. Til og med pasienter som får lokalt tilbakefall kan helbredes med kirurgi, forteller Geisler.

Kirurgisk behandling er foreløpig den eneste potensielt kurative behandlingen for ondartet føflekkreft, og en korrekt prosedyre er derfor viktig. I tillegg har stråleterapi og cellegift vært den vanligste behandlingen. Etter flere tiår nesten uten endringer i behandlingen, har man sett en positiv utvikling de siste par årene.

Nye, lovende medikamenter

- I det siste har vi fått medikamenter som "BRAF-hemmere" og nyere varianter av immunterapi. Det har vært en positiv utvikling, sier Geisler.

Et av de nye medikamentene, ipilimumab, har fått mye oppmerksomhet i mediene, og flere pasienter har stått frem i håp om at myndighetene skulle gå med på å dekke kostnadene. I mars 2013 trosset daværende helseminister Jonas Gahr Støre Helsedirektoratet, og sa ja til at

alle pasienter med føflekkreft med spredning skulle få medisinen.

- Ipilimumab er et nytt immunmodulerende medikament som skal brukes i en nasjonal fase IV-studie i Norge. Vi som kreftspesialister er takknemlige for at medikamentet kommer inn som en ny behandlingsmulighet, sier han.

Utfordrende arbeid

Geisler og de 12 andre forfatterne av artikkelen i Tidsskriftet, er alle medlemmer i Norsk Melanom Gruppe og har bidratt til Helsedirektoratets retningslinjer. Det har vært en utfordrende prosess.

- I perioder har det vært en vanskelig jobb. Det har vært mange livlige diskusjoner rundt de nye legemidlene – delvis på grunn av høye kostnader og delvis knyttet til usikre kliniske resultater i startfasen. Men dette har endret seg nå, og vi har hatt en konstruktiv dialog den siste tiden, forsikrer han.

Han ser lysere på fremtiden.

- Det vi ser nå er forhåpentligvis bare en begynnelse, og vi ser frem til at mange flere lovende medikamenter finner veien inn i klinisk arbeid.

Publisert: 8. november 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI:

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2020. Lastet ned fra tidsskriftet.no